більш детальний розгляд цих конструкцій як і виявлення інших засобів дискурсивної профілізації концепту RISIKO (РИЗИК) стане темою іншої статті.

Підсумовуючи зазначимо, що у німецькомовній картині світу не аби яке місце посідає концепт RISIKO (РИЗИК), що засвідчують як спеціалізовані так і неспеціалізовані мовні засоби його вербалізації, дискурсивної профілізації та схильність до між концептуальних конфігурацій.

Література

Большой немецко-русский словарь. – 13-е изд., стереотип. – М.: Рус. яз. – Медла, 2006. – 1038, [2] с. *Воркачев С.Г.* Методологические основания лингвоконцептологии // Теоретическая и прикладная лингвистика. – Вып. 3: Аспекты коммуникативной деятельности. – Воронеж, 2002. – С. 79–95. *Воркачев С.Г.* Вариативные и ассоциативные свойства темномных лингвоконцептов. – Волгоград: Парадигма, 2005. – 214 с. *Карасик В.И.* Этноспецифические концепты // Введение в когнитивную лингвистику / Отв. ред. М.В. Пимонова. – Кемерово: Кузбассвузиздат, 2005. – С. 61–105. *Красавский Н.А.* Эмоциональные концепты в немецкой и русской лингвокультурах. – Волгоград: Перемена, 2001. – 495 с. *Приходько А.М.* Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 332 с. *Степанов Ю.С.* Константы. Словарь русской культуры. Опыт исследования. – М.: Школа «ЯРК», 1997. – 824 с. *Agricola E.* Wörter und Wendungen. Wörterbuch zum deutschen Sprachgebrauch. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1972. – 818 S. *Der Spiegel.* – № 39. – 2006. *Synonymwörterbuch.* Sinnverwandte Ausdrücke der deutschen Sprache / Hrsg. von H. Görner und G. Kempcke. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1980. – 643 S. *Uni Spiegel.* – № 03. – 2004. *Uni Spiegel.* – № 05. – 2005. *Wahrig G.* Der kleine Wahrig Wörterbuch der deutschen Sprache. – München: Mosaik, 1982. – 943 S.

ІВАНЧЕНКО М.Ю.
(Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки)

МЕТАФОРИЧНІ НОМІНАЦІЇ КОНЦЕПТУ «ПОШКОДЖЕННЯ» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Початок XXI століття позначився активним інтересом лінгвістів до проблем взаємодії процесів мислення та мови, котрі сягають глибини віків, однак сьогодні знаходять нові підходи та пояснення.

У сучасній науковій парадигмі пізнання дійсності людиною тлумачиться як її репрезентація [Баксанский 2001, с. 12] і розглядається не як пасивне копіювання об'єкта, а як конструювання його ментального образу [Ortony 1993, с. 1]. Людина здійснює свій інтелектуальний розвиток у постійній взаємодії зі світом, що дає змогу розглядати її як відкриту систему [Засєкіна 2005, с.215]. В останні роки описовою одиницею цієї динамічної смислової системи вважається концепт.

Окремі концепти виступають об'єктами досліджень таких науковців як О.С.Бондаренко, А.В.Полина, Ю.Ю.Шамаєва, Г.В.Вальчук, О.В.Городецька, Н.А.Бігунова, В.Л.Кравченко, Т.В.Луньова, Н.В.Дорофеєва, В.Ф.Старко, М.Б.Борисова, О.В.Пічугіна, Т.В.Радзієвська, О.Н.Ракітіна, О.Г.Прохвачева, А.Н.Приходько, С.Г. Воркачев та ін.

Об'єктом нашої статті є метафори, в описі концептуальної ідеї ПОШКОДЖЕННЯ [Іванченко 2008]. Предметом постають особливості метафоричної номінації ключових слів-репрезентантів досліджуваного концепту у контекстах негативної якості.

Мовний матеріал аналізу складають фразеологізми, ідіоматичні вирази, прислів'я, що містять експліцитно або імпліцитно характеристики, котрі об'єктивують даний концепт у мові.

Метою цієї статті є дослідження особливостей вербалізації концепту ПОШКОДЖЕННЯ у сучасній англійській мові. Серед основних завдань слід виділити наступні: а) виявити концептуальні метафори, що представляють концепт ПОШКОДЖЕННЯ в англійській лінгвокультурі; б) визначити приховані від безпосереднього спостереження смислові ознаки досліджуваного концепту.

Головним методом моделювання структур представлення знань є концептуальний аналіз, котрий через обробку суб'єктивного досвіду підводить інформацію під певні вироблені суспільством категорії та класи [Краткий словарь когнитивных терминов 1996, с.90]. Об'єктом концептуального аналізу виступає не значення як вторинна функціональна властивість знака, а знання, інформація про об'єкт, представлена у будь-якому вигляді. Кінцевою метою такого аналізу є реконструкція та моделювання відповідного концепту [Селиванова 2000, с.122-123].

Концепт ПОШКОДЖЕННЯ в англійській мові представлений низкою образів, аналіз яких дозволяє виділити базові концептуальні метафори, що представляють відповідний концепт. Метафора за своєю природою антропометрична [Маслова 2001, с.91], оскільки базується на асоціативних зв'язках людського досвіду. Будь-які асоціативні зв'язки є етноспецифічними, оскільки метафора унаочнює систему цінностей певного народу. Таким чином, аналізуючи метафору ми виявляємо характер світосприйняття певної лінгвокультурної спільноти. Асоціації ґрунтуються на суб'єктивному досвіді, який збігається з досвідом культури, до якої належить індивід [Маслова 2001].

Концепт розсіяний у мовних знаках, котрі його об'єктивують. Для встановлення структури концепту, ми дослідили мовний корпус, в якому концепт репрезентований (лексичні одиниці, фразеологію, пареміологічний фонд), включаючи систему стійких порівнянь, котрі зафіксували образи-еталони, властиві певній мові [Пименова 2004в, с.9]. Спираючись на отримані в результаті аналізу дані, метафори, що об'єктивують концепт ПОШКОДЖЕННЯ, доцільно об'єднати у три смислові блоки: метафори *пошкодження* як порушення морального стану, метафори *пошкодження* як зміна фізичного стану, *пошкодження* як переломний момент переходу від одного стану існування до іншого.

Уявлення про людину як про об'єкт емоцій та переживань лежить в основі метафор *пошкодження*, що описують моральний стан. Запорукою успішного існування людини у суспільстві є емоційний баланс, що полягає у хорошому настрої, емоціях радості, задоволення, впевненості, спокої. Тобто, позитивні емоції є нормою існування людини. Втрата моральної рівноваги, результатом якої є розчарування, приниження, роздратування, зрада, безнадійність і т.д. є відхиленням від норми. У метафоричному представленні вмістищем емоцій, надій є серце та груди. В багатьох релігіях серце сприймається як місце існування душі та народження почуттів. Уявлення про розчарування як травмування серця стало основою для таких метафоричних виразів як *to break one's heart, to break one's spirit.* Часто переживання людиною негативних емоцій асоціюється з фізичним процесом розривання, роз'єднання, розрізання, що реалізується у словосполученнях: *to cut up, to tear up*; вимикання *to turn off*. Наприклад: *The fellow's a pest. I wouldn't break my heart if I never saw him again [11, 77]; She's really cut up about getting a D in Maths [9, 75]; Have I turned her off by not being daring enough? [9, 420].*

В основі концептуальної метафори ПОШКОДЖЕННЯ – ПРИНИЖЕННЯ лежить уявлення про людину, як носія гордості та гідності, які є суто антропометричними якостями. Приниження – це нехтування гідністю особистості, свідоме негативне,

несправедливе ставлення, на яке вона не заслуговує, образа. Людська гідність мислиться як певна величина, тоді як приниження спрямоване на її зменшення або навіть повне знищення, наприклад: *John's remark really cut me down to size [12, 69]; Tom is always tearing Jane down. I guess he doesn't like her [12, 326]; In a rage I tore into the demonstrators, asking why they were there (to criticize strongly)[9, 398].* Образити людину можна вказавши на її недолік, проблему, що за аналогією порівнюється з раною, хворобою, тобто «зачепити за живе»: *That remark cut me to the quick [14, 26]; Your criticism cut me to the quick [12, 69]; Tom's sharp words to Mary cut her to the quick [12, 69].* Дієслово *to start* набуває негативного забарвлення, що символізує початок висловлювання критичних зауважень: *I warn you, don't start on my father! (criticize, teas) [9, 362]; They started on Jim over the Welsh business (criticize, teas) [9, 362].* В окремих випадках приниження порівнюється з воєнними діями: *The reporters opened fire on the mayor [12, 243]; Tom tore into John and yelled at him for an hour [12, 325].*

Будь-які стосунки людей існують в рамках певних бінарних соціальних відношень, що базуються на категорії віри. Зрада – нерелевантний результат, котрий викликає збій нормального функціонування довірчого процесу. Концептуальні метафори ПОШКОДЖЕННЯ – ЗРАДА реалізуються у наступних висловлюваннях: *A man that breaks his word, bids others be false to him [11, 196]; If you rob a store, you are breaking the law [14, 18]; Trudy never breaks a promise [14, 17].* За аналогією зрада мислиться як об'єкт, що має крихку структуру і вербалізується наступними порівняннями: *Promises are like pie-crust, made to be broken [9, 196]; Eggs and oaths are easily broken [9, 196].* Інколи, об'єкт зради персоніфікується, при чому суб'єктом виступає особа, яка у повсякденному житті є гарантом чесності та справедливості, наприклад: *Break Priscian's head [14, 82].*

У деяких випадках концепт ПОШКОДЖЕННЯ вербалізується як «безнадійність» та «безрезультативність», тобто неможливість досягнення певного результату, беззмістовність виконуваних дій. Наприклад: *They won't refund your money; you're beating a dead horse [14, 14]; Stop beating your gums. I'm not listening to you [12, 28]; Stop beating your gums. I'm not listening to you [12, 28]; The government has turned a deaf ear 12, 339].* Концептуальна метафора ПОШКОДЖЕННЯ – БЕЗНАДІЙНІСТЬ, БЕЗРЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ далеко не завжди апелюють до структурної зміни як мірила беззмістовності – навпаки, не досягнення бажаного результату може стосуватись емоційної сфери людини. Наприклад, *idea, lecture, joke, sentence* можуть не справити очікуваного враження, тобто *cut no ice, leave smb flat, hang in midair etc. : That idea cuts no ice. It won't help at all [12, 70]; Your joke left me flat [12, 194]; We listened carefully to his lecture, but it left us flat [12, 194]; She left her sentence hanging in midair [12, 203].*

В основі концептуальних метафор *пошкодження* як фізичного стану лежать уявлення про якість об'єкту як єдності елементів та структури. Таким чином, цілісна характеристика якості речей та явищ, їхньої природи це характеристика об'єкту як системи з певною структурою. Тому пошкодження, в даному випадку – це порушення структури, тобто цілісності та єдності об'єкту.

В основі метафори ПОШКОДЖЕННЯ – ВІД'ЄДНАННЯ лежить уявлення про об'єкт як про структурне ціле, що пошкоджується в результаті втрати частини, її від'єднання. Концептуальні метафори цієї групи розділяються на підгрупи: «Від'єднання одиниці від сукупності», «Від'єднання частини від цілого». Сутність метафор першої підгрупи полягає в уявленні про цілісність як множину однорідних предметів. Характерними для мовного відображення цієї метафори є створення опозиції «одиниця : : сукупність», яка підкреслює, з одного боку, елемент єдності, а, з другого, самостійність кожної, окремо взятої складової. Об'єктами цієї метафори є окремі групи людей, політичні об'єднання, співдружності держав, наприклад: *He*

broke away from the group and came over to talk to us [13, 22]; Australia had broken away from Antarctica and continued to drift [9, 24]; The Marxist wing split off to form a separate faction [9, 353]. Пошкодження також концептуалізується як «Від'єднання частини від цілого», що, як правило передбачає застосування сили, а, в деяких випадках і використання гострих предметів (ніж, сокира тощо). Інколи від'єднання частини від цілого відбувається довільно, як результат перебігу певних фізичних процесів, наприклад: *He broke off a piece of chocolate and gave it to me [11, 24]; The iceberg broke away from the glacier [12, 35]; Gleaming sheets of metal that had been partly peeled off like the skin of an orange [9, 242]; The pale grey wallpaper had been stripped away [9, 375]; Patches of plaster had fallen away between the windows [9, 100].*

Процес усунення передбачає наявність стороннього предмету на певній поверхні або всередині певної ємкості. Концептуальна метафора ПОШКОДЖЕННЯ – УСУНЕННЯ є основою для таких сталих словосполучень, як *to cut away, to cut out, to chip off, to leave off , to leave out, to peel off, to rip off, to strip off, to tear away etc.*, що позначають «зішкрябування», «здирання», «знімання» та «викидання». Об'єктами цієї концептуальної метафори є: одяг та взуття, фарба, люди, небажані елементи і т.д. Наприклад: *All the rotten wood must be cut away and burned [9, 74]; Chris began to peel off her dress [9, 242]; What a shame it was to tear Dolly away from the play [9, 398]; With extreme care, she began chipping off the white paint [9, 49].*

Пошкодження може бути метафорично представленим як поділ, що мислиться як роз'єднання на (складові) частини. Дієслова, що позначають процес розділення вживаються з іменниками *part, unit, group* та *piece*. Метафори цієї групи поділяються на дві підгрупи: «Поділ об'єктів на частини» та «Поділ людей на групи».

У ролі об'єктів першої підгрупи виступають: продукти харчування; одяг; хімічні сполуки; адміністративні одиниці; предмети неживої природи; організації; робота, завдання; часові періоди; матеріальні об'єкти. Наприклад: *Some pesticides break down in a chemical process [13, 23]; The job breaks down into seven parts [12, 23]; The company was broken down into smaller units [13, 23]; Let us divide the pie into six pieces [12, 74]; My tie went into the grinder which cut it to pieces [12, 69]; Learn to break down large tasks into manageable units [9, 24]; You can break each feeding period into several parts [9, 25]; We cracked up the stones and used them to build the wall [12, 65].* Стосовно грошових одиниць ПОШКОДЖЕННЯ – ПОДІЛ концептуалізується наступним чином: «розміняти крупну банкноту», наприклад *I didn't want to break into a twenty-pound note [13, 23]*; або «увійти в долю («скинутись»)» , наприклад *Would you care to chip in on a gift for a teacher [12, 55]; Shall we cut Bill in on this deal? (to give someone a share of something) [12, 69];* «розділити» *The proceeds had to be divided up among about four hundred people [9, 84].*

Концептуальна метафора «Поділ людей на групи» є основою для таких сталих словосполучень, як *split up, break up, separate out, tear apart*, що позначають «поділ» цілого на частини: *A large group of us went from the village but we soon got split up. I never saw most of them again [9, 353]; There is nothing like sudden wealth for breaking up an ordinary family [9, 27].*

Концепт ПОШКОДЖЕННЯ метафорично мислиться як ламання – виведення з ладу, припинення функціонування, непридатність до подальшого використання. Об'єктами пошкодження виступають механічні прилади, системи. Ця метафора реалізується у наступних висловлюваннях: *The air conditioning broke down, and we got very warm [12, 35]; Because of the heavy snow, the roof fell in [12, 91]; The telephone communication system had broken down [9, 24].*

Пошкодження може бути метафорично представлено як хвороба, патологічний процес, який проявляється порушеннями анатомічної будови, обміну речовин та функціонуванням організму (його частин) у людини чи тварини. Наприклад: *Her*

health broke down as a result of the strain [9, 23]; Ann just cut herself to pieces on the broken glass [3, 69]; She broke down completely and had to go into hospital [11, 25].

В основі метафори ПОШКОДЖЕННЯ – БАНКРУТСТВО лежить уявлення про пошкодження як про неспроможність людини відновити свою платоспроможність, у зв'язку з тим, що її витрати перевищують рівень доходу. Наприклад: *The price of drinks was a rip-off [14, 84]; One more expense this month will break the bank [14, 17].*

Уявлення про пошкодження як про тотальне знищення проявів життя та діяльності будь-чого у будь-якій формі лежить в основі метафори ПОШКОДЖЕННЯ – РУЙНУВАННЯ , наприклад: *They'll tear down the building in about two weeks [12, 326]; The water floods their homes or breaks down the walls [9, 25]; That shelter might fall down if the rain comes back [9, 101].* У деяких випадках у ролі об'єктів метафори «пошкодження – руйнування» виступають «плани на майбутнє»: *All my plans fell to pieces [12, 91]; Break the egg in anybody's pocket (to spoil his plan) [14, 83].*

Остання група метафор, *пошкодження* як переломного моменту переходу від одного стану існування до іншого, базуються на уявленні про людину як про певну кінцеву сутність, яка має початок та кінець. Процес її існування/життя полягає у зміні подій, переходу від одного стану існування до іншого, переживанні різноманітних емоцій.

Пошкодження може бути метафорично представлено як початок, точка суб'єктивного відчуття народження, розвитку будь-якого процесу, що усвідомлюється спостерігачем. У ролі об'єктів цієї метафори виступають: мироприємства; прийом їжі; емоції, переживання; механічні прилади; хвороби; історичні події; види діяльності; явища природи; організація. Наприклад: *The hungry children took their knives and forks and fell to [3, 93]; Shall I turn the fire on? [11, 420]; ; If you people will turn to, we can finish this work in no time at all [3, 342].* Часто ПОЧАТОК метафорично мислиться як «почати заново, по-новому»: *Nature made him, and then broke the mould (starting afresh from fundamentals) [7, 35]; Tom promised to turn over a new leaf and do better from now on [3, 340] etc.* Негативне забарвлення концептуальної метафори ПОШКОДЖЕННЯ – ПОЧАТОК зумовлено тим, що початок передбачає завершення попереднього процесу, у певному розумінні його знищення, руйнування.

Концепт ПОШКОДЖЕННЯ метафорично мислиться як успіх, суть якого полягає у подоланні кризової ситуації, зміні стану речей. Це переломний момент переходу від одного стану існування до іншого. Успішне завершення дії передбачає наполегливу працю, пошук раціональних шляхів вирішення проблеми, подолання труднощів. Часто досягнення успіху позначається дієсловами, котрі мають протилежне значення: *to kill, to break, to burst; "Break a leg!" – she whispered as he went on stage (to wish an actor luck)[2, 34] etc.* У деяких випадках успіх порівнюють з «проривом»: *Scientists believe they have broken through;* «переворотом»: *to turn round its business; nobody could have turned things around etc.* Досягнення успіху в результаті наполегливої праці виражається за допомогою сталих словосполучень: *to break one's neck, to beat one's brains, to cut one's eyeteeth, to kill for etc.*, що символізує готовність суб'єкту піти на будь-що заради досягнення поставленої мети.

Метафора ПОШКОДЖЕННЯ – (РАПТОВА) ЗМІНА СТАНУ ІСНУВАННЯ базується на уявленні про пошкодження як переломний момент, перехід від одного стану існування до іншого, що властиво для будь-якої динамічної системи. Процес переходу, як правило, спричиняється зовнішнім впливом: перебігом подій, зміною обставин або будь-яким іншим подразником. Метафори цієї групи розділяються на підгрупи: «(раптова) зміна положення у просторі», «(раптова) зміна напрямку руху», «(раптова) зміна емоційного стану», «(раптова) зміна фізичного стану існування», «зміна поведінки», «перевтілення» та «зміна спеціалізації».

Для позначення зміни положення у просторі, в англійській мові використовуються такі сталі словосполучення, як *to fall down, to fall over, to fall back, to fall on, to spring up, to start up, to turn around,* що означають « падіння», «поворот», «переміщення», «підйом» тощо: *I remember him falling down the cellar steps [9, 101]; He pushed back his chair so hard that it fell over [9, 103].* Дієслово *to crash (on)* у метафорах цього типу позначає «падіння», і має негативну конотацію: *Sometimes Don crashes on our sofa [2, 25]; She had crashed out on the floor [11, 71].*

Об'єктами метафори «(раптова) зміна напрямку руху» є механізми, люди та тварини: *They turned the car around and headed in the other direction [3, 342]; He turned about and tiptoed away [11, 418].* Інколи, для того, щоб наголосити на несподіваній, раптовій зміні напрямку вживається дієслово *to tear*: *I watched them tearing off into the distance [11, 398].*

Пошкодження може бути метафорично представлено як «(раптова) зміна емоційного стану». Об'єктом таких змін є людина, котра під впливом зовнішніх подразників сміється, плаче, закохується, захоплюється і т.д. Перехід від одного стану існування до іншого порівнюється із фізичними процесами, спрямованими на пошкодження структури, що позначається дієсловами *to crack, to burst, to crash, to break*: «сміх» *We laughed so hard we just about burst at the seams [3, 41]; John told a joke which really broke Mary up [3, 37].* У висловлюванні *Bill Cosby kills me (makes me laugh hard) [2, 59]* дієслово *to kill* (вбивати) вжито у переносному значення для того, щоб підкреслити силу емоції, яку воно позначає. «Плач»: *Some people find themselves bursting out crying for no reason at all [3, 41]; I was so sad that I broke out into tears [3, 36].* Концептуальна метафора «зміна – захоплення» стала основою для словосполучення *to turn on*, що виражає «зацікавленість, емоційне збудження»: *Her voice was a turn-on for me (smth that excites or arouses you) [2, 104]; Classical music really turns his crank (interest, excite) [2, 104].* «Закоханість» асоціюється з падінням (*to fall*): *Tom fell in love with Mary, but she only wanted to be friends [3, 92];* втратою здорового глузду: *Ann is crazy about John [3, 66]; He's crazy about her, too. I'm mad about their new song [3, 66].*

«Зміна фізичного стану існування» метафорично мислиться як «засинати» *I am going to turn in early tonight (crash, go to bad) [2, 104];* «загоратись» *The newspaper burst into flames (it suddenly starts to burn) [11, 37];* «аплодувати» *Boys broke into applause [11, 25].*

Суть метафори «перевтілення» полягає у розумінні «пошкодження» як повної або часткової зміни об'єкту, набуття ним нових характеристик. У ролі об'єктів метафори «зміна – перевтілення» виступають: продукти харчування (*pie, vegetables, milk)*; люди (*Please, don't turn into a dragon! (change) [2, 104]; Having a gun can turn a coward into a dangerous criminal [11, 420]; My teacher tried to turn me into a scholar, but they failed [3, 341]*); хімічні сполуки (*proteins*); комахи (*caterpillar, maggots*); приміщення (*houses, the nursery*); літературні твори (*The novel had been turned into a television series [11, 420]*); стосунки між людьми (*They might at any time turn against their masters [11, 418]; Public opinion turned against Hearst [11, 418]; My daughter, who I was very close to, has been turned against me by her father [11, 418]*); звук (*tune, voice*) та інші об'єкти, наприклад: *The teller was most unpleasant until she learned that I'm a bank director. Then she changed her tune [12, 53]; When the big lights came on, night turned into day [12, 340].*

Процес пристосування до нових обставин, запровадження нового у вже наявні умови, початок використання об'єкту має назву АДАПТАЦІЯ, що метафорично мислиться як: «об'їздити» *The horses hadn't been broken in [9, 23]; The man decided to break in the car [9, 23]; This is her first chance to break in a pony [11, 25];* «розносити» *It took me weeks to break in these new boots [9, 23]; Good weather recently for breaking in*

new boots [11, 25]; «ввести нову людину у колектив» *We try to break new comers in gently [9, 23]; It takes time to break a new worker in [3, 36]; Chief Brody liked to break in his young men slowly [11, 25] etc.* Негативний характер метафори ПОШКОДЖЕННЯ – АДАПТАЦІЯ зумовлений самою сутністю цього процесу, який передбачає деформацію вихідної структури об'єкту.

Сутність метафори ПОШКОДЖЕННЯ – ПОВІДОМЛЕННЯ полягає в уявленні про «пошкодження» як про подолання невизначеності. Повідомлення – елемент мови, що має ідею та зміст, придатну для спілкування, форма передачі інформації. У повідомленні людина кодує ідею та думку і передає її адресату у процесі спілкування. Характер повідомлення порівнюється за аналгією з фізичними процесами: «крик – вибух» *Then he burst out 'Get into the car, Phil, can't you?' [11, 37];* «пояснення – довбання» *The rigid training rules that had been drilled into him at the academy [11, 90]; It was drilled into them that no matter what happens they must never drop the paddle [11, 90];* «сказати раптово – підскочити» *I wondered what he was going to spring on me next (say suddenly) [11, 355]; I sprang the news on my parents last night. They were not glad to hear it [3, 304];* «повідомлення конфіденційної інформації – тріск» *The newspaper story cracked the trouble at city hall wide open [3, 66];* «жартувати – тріщати» *She's never serious. She's always cracking jokes [3, 65].*

Отже, у мовній свідомості носіїв англійської мови концепт ПОШКОДЖЕННЯ асоціюється: з порушенням емоційного балансу – приниження, розчарування, зрада, безнадійність; з негативною структурною зміною об'єкту – від'єднання, поділ, хвороба, усунення, ламання, банкрутство, руйнування; з переломним моментом, переходом від одного стану існування до іншого – успіх, початок, зміна стану існування, адаптація, повідомлення. Перспективою подальшого дослідження є аналіз словотвірних потенцій даного концепту.

Література

Баксанский О.Е., Кучер Е.Н. Репрезентирование реальности: когнитивный подход. – М.: Альтекс, 2001. – 140 с. *Засєкіна Л.В.* Структурно-функціональна організація інтелекту : Монографія. – Острог : Вид-во нац. ун-ту «Острозька академія», 2005. – 370с. *Іванченко М.Ю.* Концептуальне поле «пошкодженості» в англійській мові // Науковий Вісник Волинського національного університету ім.Л.Українки. Філологічні науки. – Луцьк : Вежа, 2008. – С.291-296. *Краткий словарь* когнитивных терминов / Сост.: Е.С.Кубрякова, В.З.Демьянков, Ю.Г.Панкрац, Л.Г.Лузина. – М.: Наука, 1996. – 246с. *Маслова В.А.* Лингвокультурология. – М. : Изд. Центр «Академия», 2001. – 208с. *Селиванова Е.А.* Когнитивная ономасиология (монография). – К. : Издательство Украинского фотосоциологического центра, 2000 – 248с. *Пименова М.В.* Введение в когнитивную лингвистику. Под.ред. М.В.Пименовой. Вып.4. – Кемерово, 2004. – 208с. *Collins* Cobuild Dictionary of phrasal Verbs. – 1991. – 450p. *Ortony A.* Metaphor, language, and thought // Metaphor and Thought / ed. by A.Ortony. – Cambridge: Cambridge University Press, 1993. – P. 1-16. *Oxford* Dictionary of Current Idiomatic English. V2. English Idioms. Ed. by A.P.Cowie & R.Mackin - Oxford University Press 1991. – 690p. *Oxford* Dictionary of Phrasal Verbs. Ed. by A.P.Cowie & R.Mackin. - Oxford University Press 1994. – 515p. *Oxford* Phrasal Verbs. Dictionary for Learners of English. - Oxford University Press 2001. – 377p. *The Oxford* Dictionary of English Proverbs. Ed. by F.P.Wilson. - Oxford University Press 1992. – 860p.